

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสำคัญ ของการติดต่อสื่อสาร

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งนอกเหนือจากปัจจัย 4 และความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ที่ช่วยให้บุคคลทั้งในอดีตและปัจจุบัน สามารถดำรง ชีวิตอยู่ได้นั้น ก็คือ การฟังพาดาศัย และการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ซึ่ง ลี แอน ฮอฟฟ์ (Lee Ann Hoff) ก็เป็นผู้หนึ่งที่ยอมรับว่า การฟังพาดาศัยและการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลนั้นเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะนอกจากบุคคลจะต้องการความเป็นส่วนตัวเฉพาะตน (Privacy) เช่น ต้องการมีบุคลิกลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและโลกภายนอกตามลำพัง แล้วเขายังต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นอีกด้วย ซึ่งได้แก่ บิดามารดา ลูก, หลาน พี่, น้อง เพื่อน ๆ และสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งยังต้องการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนต่าง ๆ เช่น โรงเรียน เพื่อนบ้าน ที่ทำงาน วัด โรงพยาบาล และสโมสรต่าง ๆ อีกด้วย¹ ซึ่งความต้องการของบุคคลดังกล่าว จะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับทักษะในการติดต่อสื่อสารของแต่ละบุคคลที่ติดต่อกัน

จะเห็นได้ว่า การติดต่อสื่อสารนั้นมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก ทุกสิ่งทุกอย่างจะหยุดอยู่กับที่ ถ้าขาดการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันของบุคคลในโลก คาร์ล แจสเปอร์ส (Karl Jasper) ถึงกับกล่าวว่า การประสบความสำเร็จที่สูงสุดของมนุษย์ในโลกนี้ก็คือ การประสบความสำเร็จในการติดต่อสื่อสาร จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง แต่โรเบิร์ต บอลตัน (Robert Bolton) ให้อธิบายเห็นว่า ถึงแม้ว่าการติดต่อสื่อสารส่วนบุคคลนั้นช่วยให้มนุษย์ประสบ ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ และสมบูรณ์

¹ Lee Ann. Hoff, People in Crisis : Understanding And Helping. (London: Addison - Wesley Publishing Company, 1978), pp. 81 - 83.

แบบใดก็ตาม ก็ยังปรากฏว่า โดยเฉลี่ยแล้วบุคคลมักจะประสบกับความยากลำบากในการที่จะติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน เพราะบุคคลยังขาดทักษะในการติดต่อสื่อสารที่ตนเองและควยเหตุผลนี้เป็นเหตุให้ประชากรส่วนมากถึง 80 % ต้องประสบกับความล้มเหลวในการทำงาน บุคคลในระดับต่าง ๆ เช่นผู้ตรวจการหรือผู้จัดการ พยาบาลหรือเลขาณูการ คนงานในทีมงานสุขภาพจิต หรือผู้รักษาความสะอาด นักกฎหมาย แพทย์ เสมิเยน หรือรัฐมนตรีก็ตาม จะมีผลงานที่เด่นชัดขึ้นอย่างมาก เพราะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารที่ดี ฉะนั้นจึงถือได้ว่าทักษะในการติดต่อสื่อสารที่ดีนั้น เปรียบเสมือนกุญแจที่ไขไปสู่ความสำเร็จในชีวิตการทำงาน¹

ในเมื่อการติดต่อสื่อสารมีความสำคัญมากเช่นนี้แล้ว บุคคลควรที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีทักษะในการติดต่อสื่อสารให้มากยิ่งขึ้น ส่วนบุคคลจะเป็นผู้ที่มีทักษะในการติดต่อสื่อสารที่ดีได้นั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ควรจะเป็นผู้ที่รู้จักฝึกฝนตนเองให้มีลักษณะ 2 ประการ คือ

1. การเป็นผู้ฟังและเป็นผู้สังเกตที่ดี เพราะลักษณะของบุคคลประเภทนี้ จะช่วยให้บุคคลเข้าใจผู้อื่นได้อย่างดี

2. เป็นผู้ที่สามารถแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของตนเองออกมาโดยไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อผู้อื่น หรืออาจเรียกว่า มีศิลปะในการพูด และการใช้ภาษาท่าทาง (Non - Verbal, or Body language) ที่ดีนั่นเอง ซึ่งลักษณะประการสุดท้ายนี้ จะสามารถช่วยให้ผู้อื่นเข้าใจเราของภาษาพูดหรือภาษาท่าทางได้อย่างดีเช่นเดียวกัน

ลักษณะทั้งสองประการดังกล่าว ตรงกับลักษณะของสิ่งสองสิ่งคืออิน (yin) และหยาง (yang) ซึ่งโรเบิร์ต บอลตัน (Robert Bolton) ได้กล่าวถึงไว้ว่า ทั้งอินและหยาง เป็นสิ่งที่มีลักษณะแตกต่างกันสองสิ่ง ซึ่งแต่ละสิ่งจะเข้าอยู่ร่วมกันเพื่อความสมดุลย์ ที่สมบูรณ์แบบที่สุดเท่าที่มีอยู่ตามความเป็นจริงจนถึงปัจจุบันนี้

¹Robert Bolton, People Skills; How to assert yourself, listen to others, and Resolve Conflict. (Engle Wood Cliffs, N.J. : Prentice - Hall, 1979), pp. 4 - 7.

ยินคือการฟัง ซึ่งหมายถึงการทำความเข้าใจ และยอมรับทั้งความเครียด และความสนุกสนานรื่นเริงของผู้อื่น ส่วนแยง ซึ่งหมายถึงพฤติกรรมกล้าแสดง ในการเปิดเผยตนเองให้ผู้อื่นทราบถึงความรู้สึก ความต้องการ และความปรารถนาของผู้พูด ดังรูปที่ 1.1

รูปที่ 1.1 ลักษณะของยิน (yin) และแยง (yang)

จากรูปยินและแยง ตามหลักปรัชญาของชาวจีนสมัยโบราณถือว่า ทั้งสองสิ่ง เป็นสิ่งที่จำเป็นซึ่งกันและกันมาก เพราะเป็นสิ่งที่แตกต่างกันแต่มีความกลมกลืนที่เท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์แบบ บุคคลใดก็ตามที่ขาดองค์ประกอบทั้งสองอย่างนี้ ย่อมแสดงให้เห็นถึงความไม่สมบูรณ์ในด้านบุคลิกภาวะ และจะมีผลทำให้สัมพันธภาพของบุคคลไม่แน่นแฟ้นเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามปรากฏว่าในสังคมทั่ว ๆ ไป ไม่ค่อยจะมีบุคคลที่สามารถแสดงความรู้สึกที่แท้จริง เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เช่น ความอ่อนโยน ความเห็นงามอาย ความรู้สึกไม่พอใจ การตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือเงื่อนไขภายนอกร่างกาย ความอ่อนแอของร่างกายและการเปิดเผยถึงส่วนลึกของความรู้สึกของตนเองให้ผู้อื่นทราบเท่า ๆ กับเป็นการยากที่จะหาบุคคลที่มีความตั้งใจอย่างแท้จริงที่จะทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้อื่นกำลังพูด และจากการศึกษาของผู้เชี่ยวชาญทางด้านทักษะในการติดต่อสื่อสาร พบว่า ประชากรเพียง 5 เปอร์เซ็นต์ ของประชากรทั้งหมดมีพฤติกรรมกล้าแสดงในการติดต่อสื่อสาร¹

¹ Robert Bolton, People Skills: How to assert yourself, listen to others, and Resolve Conflict, pp. 4-7, 118.

จากข้อคิดเห็นดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า ถึงแม้ว่าพฤติกรรมกล้าแสดง (แยง) จะมีประโยชน์มากเพียงใดก็ตาม แต่ก็ยังปรากฏว่า มีบุคคลอีกจำนวนมากที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อย และจากข้อคิดเห็นนี้เป็นเหตุให้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมกล้าแสดงในเรื่องที่เป็นปัญหาให้บุคคลทั่ว ๆ ไป และพยายามลดพฤติกรรมประเภทนี้ในระดับน้อย ซึ่งจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดตามลำดับ

สาเหตุที่ทำให้บุคคลทั่ว ๆ ไป มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อย

ผู้วิจัย มีความคิดเห็นว่า การที่บุคคลทั่ว ๆ ไป มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อยนั้น อาจมีสาเหตุใหญ่ ๆ 2 ประการคือ

1. สาเหตุที่มาจากตัวของบุคคล
2. สาเหตุที่มาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม

1. สาเหตุที่มาจากตัวของบุคคล ชารอน แอนโทนี โบเวอร์, กอร์ดอน เอช โบเวอร์ (Sharon Anthony Bower, Gordon H. Bower) ได้สรุปไว้ว่าเป็นเพราะบุคคลมีความคิดต่อตนเองในอันลบ ทำให้บุคคลเกิดความกลัวไม่กล้าแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมา ประกอบกับ บุคคลมีความกลัว เนื่องจากการเรียนรู้ที่ได้จาก การมีความขัดแย้งกันในสถานการณ์ต่าง ๆ และมักเป็นผู้ที่มีทักษะในการติดต่อสื่อสารที่ต่ำกว่าระดับมาตรฐาน จึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรืออารมณ์ที่มีอยู่ให้ผู้อื่นทราบได้¹

2. สาเหตุที่มาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมนั้น อาจจะเป็นลักษณะของสังคมไทย วัฒนธรรมไทย, ความคาดหวังของสังคมไทย ทบอบหนักของเพศหญิงและชาย และการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลในการสะกดกั้นการแสดงของบุคคลได้ ซึ่งจะได้อธิบายถึงดังต่อไปนี้

¹Sharon Anthony Bower, Gordon H. Bower, Asserting Yourself; A practical guide for Positive Change. (London: Addison-Wesley Publishing Co., 1976), pp. 26, 29.

2.1 ลักษณะของสังคมไทย ลักษณะของสังคมไทยรวมทั้งชนบทรรมนิยมประเพณีและวัฒนธรรมของไทยเรานั้น มักนิยมให้บุคคลที่มีอาวุโสน้อย เคารพและเชื่อฟังผู้มีอาวุโสมาก, นิยมการรักษาน้ำใจของกันและกันไว้ ดังนั้นไม่ว่าจะทำการสิ่งใด ก็ต้องมีความเกรงใจเป็นพื้นฐานมากกว่าเหตุผล ซึ่งความนิยมนี้ มีมานานตั้งแต่โบราณกาล ในสมัยลานนาไทย ซึ่งในสมัยลานนาไทยนี้ยังมีหลักฐานแสดงถึงการรักษาน้ำใจกัน โดยหยุดการกระทำที่จะทำให้ผู้อื่นเสียน้ำใจนั้นไว้ คือ ผู้ภาสิตบางบทที่ มณี พยอมยงค์ ใคนำมาเสนอคือ "เสียเงิน เสียคำ ยังฮิหาได้ ของผู้ไต่ยงดูมิวิสัย เสียน้ำใจ จะหาไหนได้" ซึ่งหมายความว่า เงินทองนั้นเป็นของนอกกาย ถ้าไม่ตายหาเอาเมื่อไหร่ก็ได้ แต่คนที่มึน้ำใจ จะหาที่ไหนไม่ได้ ควรจะรักษาน้ำใจกันไว้ การใดที่ทำไปแล้ว ถ้าเป็นการเสียน้ำใจกันไม่ควรทำ¹ ซึ่งลักษณะของสังคมไทยในอดีตนั้นยังมีผลต่อมาถึงลักษณะของสังคมไทยในปัจจุบันด้วย จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยประจำของคนไทยไป เพราะถือว่า เป็นสิ่งที่ดีงาม ควรที่จะสืบทอดสิ่งที่มีคุณค่านี้ไว้ ซึ่งความจริงข้อนี้ จะเห็นได้จากกรที่บุคคลรุ่นใหม่ ได้กล่าวถึงนิสัยของคนไทยไว้ว่า "คนไทยนี้ มีนิสัยคืออยู่อย่างหนึ่งเป็นคุณลักษณะพิเศษประจำชาติและประจำสายเลือดไทย แม้มิได้อบรมสั่งสอนแต่ก็เหมือนมีนิสัยเหล่านี้ติดตัวมาแต่ก่อนแต่อก นิสัยที่ดีของคนไทยก็คือ นิสัยที่เกรงใจ จะพูดจะเตือนอะไรใคร ๆ ซึ่ง ๆ หน้าที่ไม่ค่อยกล้าเพราะเกรงใจว่าจะไปเสีที่อนใจเขา"²

2.2 ความคาดหวังของสังคมไทยที่มีต่อบทบาทของเพศหญิง และเพศชาย ความคาดหวังของสังคมไทยที่มีต่อบทบาทของเพศหญิงนั้น นิยมให้ผู้หญิงเป็นผู้ที่เก็บกอดความรู้สึกนึกคิดของตนไว้ ต้องทำหน้าที่ของผู้รับใช้ ปรนนิบัติบิดามารดาและเลี้ยงดูลูกที่เกิดมา ดังเช่น คุณหญิงมาลา มาลากุล กล่าวถึงผู้หญิงที่เป็นกลุ่มสตรีแบบไทย ๆ ไว้ว่า "กุลสตรี คือคุณหญิง (ไม่ว่าจะเป็นชาติใด ๆ) ที่ได้รับการศึกษาอบรมแล้ว ย่อมเป็นผู้ที่มีอริยาศัยสุภาพ และมีความประพฤติเรียบร้อย กุลสตรีย่อมมีความเห็นยวรั้งใจตนเอง และมีความละเอียดไม่ประพฤติกการอันรู้อยู่แก่ใจว่าไม่เหมาะสมที่สุภาพสตรีจะประพฤติก

¹มณี พยอมยงค์. วัฒนธรรมลานนาไทย. (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหสินชัย วัฒนา, 2524), หน้า 156.

²มังกรห้าเล็บ (นามแฝง). "นิสัยคนไทย." ไทยรัฐ (16 พฤศจิกายน 2525): 3.

กุลสตรีขอมสำนึกในความเป็นสตรี และมีความสำรวมทั้งในกาย วาจา ใจ อยู่เป็นนิตย์ ไม่ส่งเสียงอ้ออิ่ง ไม่ทำคนสนิทสนมหรือหยอกเข้ากับบุรุษในที่ลับและที่เปิดเผย ไม่พูดจาหยาบค้าย และไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน..."¹

สำหรับในเรื่องสิทธิของสตรีไทยนั้น สุภัทรา สิงหลกะ ได้พูดถึงสิทธิของสตรีไทยในสมัยก่อนว่า "ผู้หญิงไทยแต่โบราณไม่มีสิทธิอะไรเลย มีแต่หน้าที่อย่างเดียวคือ หน้าที่จะต้องรับผิดชอบพ่อแม่ ปรนนิบัติรับใช้พ่อแม่สามี พูดยาย ๆ คือต้องปฏิบัติตามคำสั่งแม่แต่จะแต่งงานก็ต้องได้รับคำสั่งเสียก่อนถึงจะแต่งงานได้..."²

ในต่างประเทศ สตรีส่วนมากยังต้องประสบกับอิทธิพลของความคาดหวังของสังคม ที่มีบทบาทต่อพวกเธอเช่นกัน ดังที่ พามีลา อี บัทเลอร์ (Pamela E. Butler) ได้กล่าวถึงสตรีโดยสรุปได้ว่า สตรีในสังคมของเขาต้องปฏิบัติตามบทบาทของสตรีที่ชนบทรณนิยมประเพณีได้กำหนดไว้ มักจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของตนเองออกมา และยังเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้คือ เป็นคนน่ารัก ไร้เริงเหมือนเด็ก ๆ ซื่อสัตย์ ประจบประแจง อ่อนโยน ไม่ฉลาดนัก ซื่อสัตย์ ไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น พุดจาฉะฉาน เห็นใจและเข้าใจผู้อื่น เป็นผู้ที่มีความอบอุ่นและอ่อนน้อม บทบาทของสตรีก็คือ การอบรมบุตร-ธิดา และกระทำในสิ่งที่เป็นที่พอใจของผู้อื่น สตรีจะเป็นผู้ที่ไม่ใช้ภาษาหยาบค้าย เป็นผู้รักเด็ก และเป็นผู้ที่สามารถหยุดหรือทำให้อารมณ์ที่เจ็บแค้นหายไปได้อย่างรวดเร็ว สตรีตามชนบทรณนิยมเดิมนั้น จะต้องไม่ก้าวร้าว ไม่ทะเยอทะยาน ไม่เป็นคนช่างซักถาม ไม่กล้าแสดงออก ไม่ใ้หนักกีฬา ไม่มีการแข่งขัน กดขี่ข่มเหงกัน ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง และเป็นเพศที่อ่อนแอ และไม่สามารถที่จะเป็นผู้นำได้เลย ผู้หญิงมักเป็นผู้ที่มีความซัดเซงในตนเอง และตัดสินใจอย่างหุนหันพลันแล่น ไม่กล้าหรือเสียดายที่จะทำงานใหญ่ ๆ

¹ คุษณี มาลา มาลากุล. บรรยาบทเดิมน้อย. (กรุงเทพฯ : ส.สมบุรณ์การพิมพ์, 2524), หน้า 2.

² สุภัทรา สิงหลกะ. "คุณหญิงนักกฎหมายพูดถึงสิทธิสตรีไทย." ประโคนชัย (12 ธันวาคม 2525) : 9.

ที่สำคัญและมีความคิดอยู่เสมอว่า ผู้นำต้องเป็นผู้ชายเท่านั้น¹

สำหรับ แอน รัสเซล และแพทริเซีย ฟิตซ์จิบบอนส์ (Ann Russel, Patricia Fitzgibbons) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ชายตามชนบธรรมเนียม ประเพณีว่า จะต้องเป็นผู้ก้าวร้าว สามารถปรับอารมณ์ของตนเองได้ ความเป็นอิสระ แก่ตนเอง ไม่พึ่งพาอาศัยใคร และมีความมานะบากบั่นในการทำงานอย่างไม่ละลด ซึ่ง ผู้หญิงจะไม่มีลักษณะดังกล่าวนี้²

2.3 การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก

การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีต่อบุตร-ธิดาในวัยเด็ก จะมีผลต่อการ เจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็กในอนาคต เด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างไร มีพฤติกรรมที่ เหมาะสมในการแสดงออกหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ที่มีต่อพวกเขาในวัยเด็กทั้งสิ้น ดังที่ เอพริล โอ คอนเนลล์ และวินเซนต์ เอฟ โอคอน เนลล์ (April O'Connell, and Vincent F O'Connell) ได้กล่าวถึง การเลี้ยงดูและการสอนให้เด็กปิดบังความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองไว้ เช่นเด็กชายถูก สอนไม่ให้ร้องไห้ ส่วนเด็กหญิงถูกสอนให้ปฏิบัติตามแนวทางที่วางไว้ ว่าควรหรือไม่ควร ที่จะประพฤติปฏิบัติตนอย่างไร ซึ่งถือว่า เป็นการสรวนหน้ากาก เพื่อปิดบังความเป็นมนุษย์ ที่แท้จริง ตามธรรมชาติของเด็กตั้งแต่ในช่วงชีวิตของเขาในตอนนี้ และหน้ากากนั้นมักจะ เริ่มขึ้นภายในครอบครัว ซึ่งจะ เป็นหน้ากากที่เด็กต้องสรวนติดตัวไปจนกระทั่งพวกเขา เจริญเติบโตขึ้น³

¹Pamela E. Butler, Self - Assertion For Women; A Guide to Becoming Androgynous. (New York : Harper & Row, Publishers, Inc, 1976), pp. 3-4.

²Anne Russel, and Patricia Fitzgibbons, Career and Conflict; A Woman's Guide to Making life Choices. (Engle Wood Cliffs, N, J.: Prentice Hall, 1982), p. 7.

³April O'Connell, and Vincent F, O'Connell. Choice and Change; The psychology of Adjustment Growth and Creativity. (Engle Wood Cliffs, N, J.: Prentice Hall, 1980), p. 9.

จากลักษณะของการยอมรับเลี้ยงดูดังกล่าว แสดงว่าเด็กทั้งหญิงและชาย ไม่มีโอกาสที่จะได้กระทำในสิ่งที่มีความพึงพอใจ หรือปฏิเสธสิ่งที่ไม่เป็นที่พึงพอใจของพวกเขาได้เลย เพราะบทบาททุกอย่างถูกกำหนดมาแล้วด้วยหน้ากากที่บิดามารดาและสังคมเป็นผู้มอบให้

โดยเฉพาะเรื่องบทบาทของบุคคลนั้น โจ ลวดิน (Jo Loudin) กล่าวว่าแต่ละบุคคลได้รับบทบาทที่จะต้องแสดงมาตั้งแต่ในสมัยที่ยังเป็นเด็ก ๆ แต่ละบทบาทก็มักจะมีกฎต่าง ๆ อยู่เบื้องหลัง เพื่อให้ทราบวิธีการเฉพาะว่า ควรจะแสดงออกในแต่ละบทบาทอย่างไร และบทบาทต่าง ๆ นี้เองจะมีผลต่อช่วงชีวิตในบั้นปลายของพวกเขาอีกด้วยทั้งหญิงและชาย ซึ่งล้วนแล้วแต่สะกดกันไม่ให้บุคคลแสดงออกซึ่งพฤติกรรม ^{ของตัวเอง} มากกล้าแสดงด้วยกันทั้งสิ้น¹

ส่วนโรเบิร์ต บอลตัน (Robert Bolton) ได้กล่าวถึงการเลี้ยงดูในวัยเด็ก ไว้ว่า ในช่วงวัยเด็กตอนต้น ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กได้ผ่านการฝึกอบรม โดยที่บิดามารดาหรือตัวแทนของบิดามารดา ได้ให้รางวัลต่อพฤติกรรมของเด็ก ที่แสดงออกในค่านิยม เช่น การยิ้ม แต่จะแสดงความไม่พอใจต่อพฤติกรรมบางอย่างของเขา เช่น เมื่อเด็กเกิดความโกรธ โดยการกระแทกเท้า ตีตัวถ่วงเกลือกไปมา นอกจากนี้ยังเป็นผู้มักกล่าวห้ามเด็กด้วยคำพูดที่ว่า "อย่านะ", "เลิกมันนะ", "หยุดซะมันนะ" ด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นเหตุให้เด็ก ๆ ที่อยู่ภายใต้สถานการณ์เช่นนั้นไม่กล้าแสดงออก ซึ่งความรู้สึกต่าง ๆ ออกมาได้อย่างอิสระ หรือมั่นใจในการกระทำของตนเอง²

จากแนวความคิดที่ว่า การติดต่อสื่อสารนั้นมีความสำคัญมากโดยเปรียบได้กับกุญแจที่ไขไปสู่ความสำเร็จในอนาคตของบุคคล แต่กระนั้นก็ตามบุคคลอีกจำนวนไม่น้อยก็ยังคงเป็นผู้ที่ขาดศิลปะและทักษะในการติดต่อสื่อสารอยู่ โดยเฉพาะในเรื่องการแสดงความรู้สึกนึกคิดออกมาให้ตรงกับความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของตนเอง ทั้งด้วยภาษาพูด

¹Jo Loudin, Act Yourself. (Engle Wood Cliffs, N, J. : Prentice Hall, 1979), p. 2

²Robert Bolton, People Skills; How to Assert yourself, listen to Others, and Resolve Conflict, pp. 8-9

(Verbal language) และภาษาท่าทาง (Body language) หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ มีบุคคลอีกเป็นจำนวนมากที่เป็นผู้ที่มีพฤติกรรม กล้าแสดงในระดับน้อยนั้น อาจ เป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะของสังคมไทย, ความคาดหวังของสังคมไทยที่มีต่อบทบาทของเพศหญิงและเพศชาย รวมทั้งการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของคนไทย และสาเหตุดังกล่าว อาจเป็นต้นเหตุให้สตรีไทยมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรม กล้าแสดงในระดับน้อยตามไปด้วย

แนวโน้มที่เป็นเหตุให้พยาบาลมีพฤติกรรม กล้าแสดงในระดับน้อย

เนื่องจาก ผู้วิจัยได้มีประสบการณ์ทำงานเป็นพยาบาลมา 9 ปี ได้พบว่า พยาบาลส่วนมากเป็นผู้หญิง ประกอบกับลักษณะของสังคมไทย ความคาดหวังของสังคม และการอบรมเลี้ยงดูเด็กของไทยดังกล่าว อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้พยาบาลบางส่วนเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการแสดงออกในด้านการติดต่อสื่อสารไปด้วย ซึ่งประกอบด้วยความคิดเห็นของผู้ที่อยู่ในวงการพยาบาลวิชาชีพหลาย ๆ ท่าน ที่กล่าวถึงพฤติกรรมของพยาบาลในขณะปฏิบัติงานและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในสถานการณ์ การให้การพยาบาลยิ่งเป็นเหตุสนับสนุนความคิดเห็นของผู้วิจัยในกรณีที่ว่า พยาบาลอาจเป็นบุคลากรที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อยได้เช่นกัน ดังนั้นผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นของบุคคลที่อยู่ในวงการวิชาชีพพยาบาลมากล่าวดังต่อไปนี้

ไดแอน พี แบคเคสซ์ (Diane P. Bakdash) กล่าวว่า ในอดีตพยาบาลถูกขนานนามว่าเป็น "สาวใจของแพทย์" เป็นผู้ที่ "มีตัวคนเดียวทำอะไรไม่ได้" และเป็นผู้ "รับคำสั่งจากแพทย์ทุกอย่าง" "เธอเป็นเหยื่อของความเมตตาากรุณา" เธอเป็นผู้ที่ทำงานติดต่อกันได้หลาย ๆ ชั่วโมงโดยไม่ต้องการสิ่งชดเชยใด ๆ เธอเป็น "ยอดพยาบาล เพราะเป็นผู้ที่พบว่าความต้องการของผู้ป่วยทั้งหมดนั้นมิอะไรบาง" และ "ในขณะที่เดียวกันก็ยัง เป็นแพะรับบาปให้แก่แพทย์ทั้งหลายที่ถอดความผิดพลาดขึ้นอีกด้วย"¹

¹Diane P. Bakdash, "Becoming An Assertive Nurse," American Journal of Nursing, 8 (October 1978): 1710.

ฮอลลี ฮัทซิง, หลุยส์ โคลเบอร์น (Holly Hutchings, Louise Colburn) ตั้งข้อสังเกตว่า พยาบาลเป็นผู้ที่ต้องให้การดูแลผู้ป่วย เพราะฉะนั้นพยาบาลต้องไม่แสดงออกอย่างเกรี้ยวกราด หรือเอาแต่ใจตนเอง ในขณะที่ให้การพยาบาลผู้ป่วย ถ้าพยาบาลผู้ใดปฏิบัติได้ดังกล่าว ก็จะได้รับคำชมเชยจากผู้ป่วยและบุคคลอื่นที่โคพบเห็น จึงเป็นแนวโน้มให้พยาบาลต้องเก็บความรู้สึกของตนเองไว้ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำชมเชยจากผู้ป่วยและผู้อื่น นอกจากนี้บุคลากรวิชาชีพของที่มีคุณลักษณะที่เป็นพิเศษยิ่ง ส่วนใหญ่มักจะตกอยู่ที่ตำแหน่งของแพทย์และผู้บริหารของโรงพยาบาลที่เป็นผู้ชาย และพยาบาลเป็นผู้ที่เงียบขรึม เชื่องอยู่ คำสั่ง ตลอดจนเป็นผู้ปฏิบัติตามผู้บริหาร ก็จะเป็นผู้ที่มีคุณค่า และได้รับการยกย่องส่งเสริมมากกว่าพยาบาลที่มีลักษณะตรงกันข้าม ส่วนกรณีการศึกษาของพยาบาลนั้น อาจารย์ผู้สอนยังคงสอนให้นักเรียนเป็นผู้ที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นมากกว่าที่จะแสดงความสามารถของตนออกมาจริง ๆ บางทีอาจเป็นเพราะว่าผู้ให้การศึกษายังไม่มีความทันในการแสดงออกที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ¹

มาร์รีน วิทแมน (Maureen Whitman) ได้สรุปความคิดเห็นที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของพยาบาลวิชาชีพไว้ว่า พวกเราถูกขนานนามจากสังคมว่าเป็นผู้หญิง และเป็นผู้หญิงที่เป็นพยาบาล พวกเราถูกสอนให้เป็นผู้ที่คอยให้การสนับสนุน เป็นผู้ช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยและเด็ก ๆ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ทำตามคำสั่งอีกด้วย ผู้หญิงในฐานะของพยาบาลมีความรับผิดชอบในการเป็นผู้ช่วย และถูกมองในการสนับสนุน การตัดสินใจของผู้ชายในฐานะของแพทย์ หรือสามี ส่วนในด้านการศึกษานั้น ในอดีตโรงเรียนพยาบาลส่วนใหญ่มีหลักสูตรการเรียน 3 ปี สถานที่เรียนจะอยู่ในโรงพยาบาล นักเรียนพยาบาลต้องอยู่ประจำในโรงพยาบาล ไม่นานญาติให้แต่งงานในขณะที่เรียนหรือไม่ให้อิสระเป็นส่วนควมมากเกินไป และจะต้องทำงาน 8, 10 หรือ 12 ชั่วโมงในแต่ละวัน ซึ่งก็เป็นที่ยอมรับกันว่าไม่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนนัก²

¹Holly Hutchings, Louise Colburn. "An Assertive Training for Nurses," Nursing Outlook, 21 (June, 1979) : 394.

²Maureen Whitman, "To Ward a New Psychology for Nurse," Nursing Outlook, 9(January, 1982): 48 - 50.

แคลิไลน์ แคมเบอร์ส คลาร์ก (Carolyn Chambers Clark) กล่าวถึง
 บทบาทของผู้หญิงตามความคาดหวังของสังคมที่มีผลต่อการทำงานของเธอว่า บทบาท
 ของผู้หญิงในสังคมนั้น เธอจะต้องเรียนรู้ในเรื่องการคิดถึงผู้อื่นก่อน ต้องไม่พูดโอ้อวดหรือ
 บอกผู้อื่นเกี่ยวกับสิ่งที่ทำของตนเอง มักจะเป็นผู้ฟังและพยายามเข้าใจผู้อื่น ต้องมีความ
 อ่อนน้อมไม่ว่าจะไม่ว่าจะไม่พอใจในเรื่องใด ๆ ก็ตาม ต้องปรับคำให้เข้ากับความรู้สึกนึกคิด
 ของผู้อื่น และเต็มใจที่จะให้ผู้อื่นมากกว่าเป็นผู้รับ เพราะผู้หญิงเป็นผู้ที่ไวต่อความรู้สึก
 นึกคิดต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อใดก็ตามที่พยายามถูกไต่สวนจากผู้อื่นอำนาจหน้าที่สูงกว่า เช่น
 ผู้ตรวจการพยาบาล ครู หรือผู้บริหารการพยาบาล หรือเมื่อถูกทักท้วงด้วยคำพูดที่ว่า
 "คุณควรจะทำางานดวงเวลานะ คนไข้ต้องการคุณ" และ "คุณไม่ควรบ่นเพราะการพยาบาล
 เป็นการให้การดูแล เอาใจใส่ระดับวิชาชีพ" ด้วยความอ่อนไหวต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ
 โดยง่าย ก็จะทำให้พยาบาลเกิดความรู้สึกนึกคิดขึ้นมา จนไม่กล้าแสดงความต้องการที่แท้จริง
 ของตนเองออกมาได้เลย

อันสืบเนื่องมาจากทัศนคติการมีชื่อเสียง เพราะความรอบรู้ของตนเอง
 ซึ่งถ้ามีชื่อเสียงขึ้นมา นั้นหมายความว่า จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นและเป็นการท้าทาย
 ผู้อื่นด้วย ดังนั้น เป็นเหตุให้พยาบาล ถ้าวาง ความรอบรู้ การมีชื่อเสียง และความรู้สึก
 นึกคิดที่เกี่ยวกับตนเอง อาจนำไปสู่การแข่งขันกับผู้อื่น ซึ่งเท่ากับเป็นการแยกตัวตัวเองออก
 จากกลุ่มที่กำลังตั้งข้อสงสัยแก่พวกเขาอยู่ ถึงแม้ว่า ความมีชื่อเสียงจะเป็นสิ่งที่น่านิยมชมชื่น
 และสรรเสริญของสังคมเพียงใดก็ตาม แต่ความกลัวการมีชื่อเสียงก็ยังคงพบได้บ่อย ๆ จึง
 เป็นสาเหตุที่ทำให้พยาบาลไม่กล้าแสดงตนว่ามีความรู้ความสามารถเท่าที่ควร

นอกจากนี้ ความกลัวการถูกลดโทษ ซึ่งเป็นความกลัวที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยเด็ก ๆ
 เนื่องจากเคยถูกดูถูกทำโทษจากผู้ใหญ่ และเมื่อมาพบกับผู้มีอำนาจสูงกว่า ทั้งยังมีสิทธิ์
 ที่จะลงโทษพวกเขาด้วย เช่น ผู้ตรวจการ ผู้บริหารการพยาบาล จึงเป็นเหตุให้พยาบาล
 ที่อยู่ใต้อำนาจมีอำนาจ ไม่กล้าแสดงความรู้สึกของตนเองออกมาเท่าที่ควร เพราะกลัวจะถูก
 ลงโทษนั่นเอง¹

¹ Carolyn Chambers Clark. Assertive Skills for Nurse. (Massachusetts : Contemporary Publishing, Inc, 1978), pp. 39 - 42.

จากขอมูลดังกล่าวแล้วเห็นแนวโน้มที่ทำให้พยาบาลไม่มีโอกาสแสดงออกซึ่งพฤติกรรมกล้าแสดง ใจอย่างเต็มที่ และถือว่าพยาบาลไม่มีพฤติกรรมการแสดงออกภายใต้เงื่อนไขทางสังคมและวิชาชีพที่เน้นหนักในด้านการให้บริการที่นำมาเสนอข้างต้น เป็นพยาบาล ที่มีพฤติกรรมแสดงออกที่ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เป็นพยาบาล ผู้ที่อาจมีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อย

ลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดง

เพื่อเป็นการสนับสนุนว่าพยาบาล อาจมีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อยนั้น ผู้วิจัยได้นำลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงทั่ว ๆ ไป ซึ่งได้จากการรวบรวมของชาร์อน แอนโทนี โบเวอร์, กอร์ดอน เฮช โบเวอร์ (Sharon Anthony Bower, Gordon H. Bower) มาก่อร่างไว้ในที่นี้ด้วย บุคคลทั้งสอง กล่าวว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงนั้นเป็นความจำเป็นที่ จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการกระทำในสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ

1. พูดแสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผย (Use feeling talk) :-
เป็นผู้ที่สามารถที่จะแสดงความรัก และความสนใจส่วนตัวออกมาได้อย่างตรงไปตรงมา แทนที่จะพูดอย่างเป็นกลาง ๆ เช่น คุณสามารถพูดได้ว่า "ฉันชอบแกงจืดถัวยักษ์" แทนที่จะพูดว่า "แกงจืดถัวยักษ์"

2. พูดเกี่ยวกับตนเอง (Talk about yourself) :- เป็นผู้ที่สามารถพูดให้เพื่อน ๆ ได้ทราบเกี่ยวกับการกระทำในสิ่งที่มีคุณค่า และน่าสนใจของคุณ โดยที่คุณ

ไม่ได้ถือเอกลักษณ์ในการสนทนาไว้แต่เพียงผู้เดียว แต่คุณสามารถพูดถึงความสำเร็จของคุณได้ตามความเหมาะสม

3. พูดทักทายผู้อื่น (Make Greeting - talk) :- คุณสามารถทักทายกับบุคคลที่คุณต้องการจะรู้จักให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น ด้วยการยิ้มให้อย่างแจ่มใส และพูดทักทายเสียงที่แสดงความยินดีที่โคพบพวกเขา คุณสามารถพูดว่า สวัสดีค่ะ วันดีคืนดีเจอกันอีก แทนที่จะพูดอย่างไม่เต็มเสียง หรือพูดเบา ๆ ว่า สวัสดีค่ะ หรือเพียงแค่มองหน้าเพื่อเป็นการทักทาย หรือ มีที่ทาช่วยเงิน

4. ยอมรับคำชม (Accept Compliments) :- คุณสามารถยอมรับคำชมได้อย่างภาคภูมิใจ เช่น มีผู้ชมว่าเสื้อเชิ้ตของคุณสวย คุณสามารถตอบได้ว่า "คะ, ดิฉันก็ชอบเสื้อเชิ้ตตัวนี้เหมือนกัน" แทนที่จะแสดงความไม่เห็นด้วยกับผู้ที่ให้คำชม เช่น "โอ, เสื้อตัวมันเก่าแล้วนะคะ" เป็นต้น การยอมรับคำชมของคุณเป็นการให้รางวัลแก่ผู้ที่ให้คำชม มากกว่าที่จะไปลงโทษเขา

5. แสดงสีหน้าได้อย่างเหมาะสม (Use Appropriate facial talk) :- คุณสามารถที่จะแสดงออกทางสีหน้า และนำเสียงใจอย่างสอดคล้องกันถึงความรู้สึกของคุณในขณะนั้น คุณสามารถที่จะสบตาคู่สนทนาได้โดยตรงอย่างเหมาะสมเมื่อสนทนากัน

6. แสดงความไม่เห็นด้วยอย่างอ่อนโยน (Disagree Mildly) :- เมื่อคุณไม่เห็นด้วยกับคนบางคน คุณก็ไม่ต้องแกล้งทำเป็นเห็นด้วยกับเขา เพื่อรักษาสันติภาพไว้ คุณสามารถที่จะแสดงความไม่เห็นด้วย โดยการมองไปที่อื่น ทำหน้าบึ้ง หรือ เลิกหัวหรือสั่นศีรษะ หรือแม้กระทั่งเปลี่ยนหัวข้อเรื่องในการสนทนาไปเลย

7. ขอความกระจ่างแจ้ง (Ask for Clarification) :- ถ้าใครคนใดคนหนึ่งชี้ทิศทางหรือทำการสอน หรืออธิบายบางสิ่งบางอย่างให้คุณได้อย่างไม่ชัดเจน คุณสามารถขอให้เขากระทำในสิ่งดังกล่าวใหม่ เพื่อให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น แทนที่จะไปตามทางนั้นด้วยความสับสน งุนงง คุณสามารถพูดว่า "การชี้ทิศทาง, การสอนหรือการอธิบายของคุณยังไม่ชัดเจนพอสำหรับดิฉัน กรุณาอธิบายให้ผมอีกครั้งนะคะ"

8. แสดงความไม่เห็นด้วยอย่างจริงจัง (Express active Disagreement) :- เมื่อคุณไม่เห็นด้วยกับคนบางคน และคุณรู้สึกแน่ใจว่าคุณมีหลักฐานข้อมูลที่ถูกต้อง คุณสามารถแสดงความไม่เห็นด้วยโดยการพูดว่า "ดิฉันมีความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากผู้อื่นเกี่ยวกับเรื่องนั้น ความคิดเห็นของดิฉันคือ..." หรือ "ดิฉันคิดว่า คุณสรุปความคิดเห็นของคุณโดยที่ยังไม่ได้พิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ตามมา..." "

9. พูดเพื่อรักษาสิทธิของคุณไว้ (Speak up for your rights) :- คุณไม่ปล่อยให้ผู้อื่นมาเอาเปรียบคุณ เมื่อคุณรู้สึกว่าถูกเอาเปรียบ คุณสามารถกล่าวคำปฏิเสธว่า "ไม่" โดยปราศจากความรู้สึกผิด คุณสามารถที่จะเรียกร้องสิทธิของคุณ และขอให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อคุณด้วยความเป็นธรรมและเที่ยงตรง คุณสามารถพูดว่า "ดิฉันเป็นคนต่อไปในคิวนี้" หรือ "ขอโทษค่ะ, ดิฉันทราบว่าท่านจะต้องรีบไป แต่ดิฉันก็มีนัดเดี๋ยวนี้เช่นกันค่ะ" หรือ "กรุณาหวั่นพิชของคณลงหน่อยนะคะ" หรือ "คุณมาสายไปเกือบชั่วโมงสำหรับการนัดของเรา" คุณสามารถที่จะพูดถึงความขงใจของคุณได้อย่างสงบโดยไม่แสดงความโกรธออกมา

10. เป็นผู้มีความเกื้อเกี้ยว (Be persistent) :- ถ้าคุณมีสิทธิที่จะพูดถึงความขงใจหรือร้องทุกข์ใด ๆ คุณก็จะสามารถที่จะพูดถึงสิ่งดังกล่าวได้เรื่อยไป ถึงแม้ว่าจะได้รับการต่อต้านจากฝ่ายตรงข้าม จนกว่าคุณจะได้รับ ความพอใจจากการพูดของคุณแล้ว คุณจะไมยอมให้บุคคลเพียงคนเดียวหรือสองคนที่คัดค้านคุณ มาเป็นเหตุให้คุณถอยกลับเล็กน้อย ๆ ของคุณอย่างง่ายดาย

11. หลีกเลี่ยงการให้เหตุผลในทุก ๆ ความคิดเห็น (Avoiding Justifying every opinion) :- ในการปรึกษาร่วมกัน ถ้ามีผู้ถกเถียงและถกเถียงอยู่เสมอ ๆ ว่า ทำไม ทำไม และทำไม คุณสามารถที่จะหยุดคำถามนั้นได้ด้วยการปฏิเสธที่จะไปไหน ๆ กับเขา หรือให้เขาใคร่ครวญการกระทำของเขาด้วยตนเอง คุณอาจจะพูดอย่างธรรมดา ว่า "นั่นเป็นวิธีที่ดิฉันรู้สึก...", "สิ่งเหล่านั้นเป็นค่านิยมของดิฉัน" หรือ "ดิฉันไม่จำเป็นต้องอธิบายทุก ๆ สิ่งทุก ๆ อย่างที่ดิฉันพูดให้คุณฟัง และถ้าการอธิบายนั้นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับคุณ คุณอาจจะลองอธิบายก็ได้ว่า ทำไมคุณถึงไม่เห็นด้วย

กับคติน้อย่างมากมายถึงเพียงนั้น¹

ผู้วิจัยคาดว่า ถ้าพยาบาลสามารถพัฒนาตนเองให้มีลักษณะตามที่ ชารอน แอนโทนี โบเวอร์ และกอร์ดอน เอช โบเวอร์ ได้รวบรวมไว้ครบทุกข้อ ก็จะสามารถ เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมากขึ้นได้

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมที่กล้าแสดงของนักศึกษาศึกษาพยาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ก็เพราะ

1. ผู้วิจัยต้องการให้พยาบาลที่อาจจะมีพฤติกรรม กล้าแสดงระดับน้อยนั้น ได้มีพัฒนาการ ไปในทางที่เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกมากยิ่งขึ้น ๆ ขึ้น เพราะพฤติกรรมกล้าแสดง เป็นเรื่องที่คุณคนสามารถฝึกและเรียนรู้กันได้ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ ฮอลลี ฮัทชิงส์ และหลุยส์ โคลด์เบอร์น (Holly Hutchings, Louise Colburn) ที่ว่า การที่พยาบาลจะมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความเอาจริงเอาจัง มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก มีความเชื่อมั่นในความรู้ และความสามารถของตนเองได้นั้น จำเป็นต้องได้รับการฝึกเพื่อให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดง ในการแสดงออกเสียก่อน และการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดง ในการแสดงออกนั้นมีโอกาสทำได้ง่าย เพราะการเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นทำได้ง่ายกว่า การเปลี่ยนทัศนคติและความรู้สึก นอกจากนี้ผลที่ได้ตามมาจากกรับการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดง ในการแสดงออก ก็คือ ผู้ที่ได้รับการฝึกจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเห็นคุณค่าของตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นเหตุให้คุณคนมีแนวโน้มที่จะใช้พฤติกรรมกล้าแสดงในครั้งต่อ ๆ ไป²

2. พฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกนั้นยังมีประโยชน์ต่อพยาบาลทั้งในด้านส่วนบุคคลและวิชาชีพเป็นอย่างมาก ดังที่ แคลโรลีน แรมเบอร์ด์ กล่าว

¹ Sharon Anthony Bower, Gordon H. Bower, Asserting Yourself; A Practical Guide for Positive Change, pp. 4 - 5.

² Holly Hutchings, Louise Colburn, "An Assertive Training Program for Nurses," Nursing Outlook, pp. 395 - 396.

(Carolyn Chambers Clark) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดง
 - **ของพยาบาลไว้ว่า** , พฤติกรรมประเภทนี้เกี่ยวข้องกับงานทั้งในด้านการบริหาร
 และการให้การพยาบาล

ในด้านบริหาร พยาบาลควรเรียนรู้เรื่องพฤติกรรมกล้าแสดง เพราะ
 พยาบาลจะสามารถนำไปใช้ในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับนักศึกษามาพยาบาล แพทย์
 บุคลากรด้านการพยาบาล ผู้นำทางการเมืองและนักกฎหมาย นอกจากนี้พฤติกรรม
 ดังกล่าว ยังสามารถนำไปใช้ในการสร้างความเป็นผู้ว่า และอำนาจระหว่างกรม
 สัมพันธ์ภาพส่วนบุคคล และเป็นกลุ่มได้อีกด้วย ส่วนในด้านการพยาบาลโดยตรงนั้น
 พยาบาลก็สามารถนำไปใช้กับผู้ป่วยและญาติของผู้ป่วย เมื่อเกิดเหตุการณ์เข้าใจอัน
 ในการรักษาพยาบาลได้อีกเช่นกัน และที่สำคัญก็คือ พฤติกรรมกล้าแสดงของพยาบาล
 นั้น มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ลดน้อยลง ในขณะเดียวกัน
 ก็จะช่วยในเรื่องการยกระดับวิชาชีพ และการทำงานของพยาบาล เช่น

2.1 ช่วยให้ความรู้พยาบาลเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ในสังคม เช่น
 แพทย์ และสมาชิกผู้ร่วมงานจากวิชาชีพอื่น ๆ ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของผู้ป่วยหรือผู้มา
 รับบริการทุกระดับ

2.2 ช่วยในการส่งเสริมมาตรฐานการทำงานของพยาบาลให้ดีขึ้น
 ช่วยให้พยาบาลสามารถเผชิญหน้ากับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจ

2.3 ช่วยให้พยาบาลได้แสดงความคิดเห็นโดยไม่ต้องกลัวโทษผู้
 หรือโดยไม่ต้องแสดงความโกรธออกมา เพราะพฤติกรรมกล้าแสดง ในการแสดงออกนี้
 หมายถึง การติดต่อสื่อสารที่เปิดเผยไม่มีการต่อว่าตีเคียด แกร่งกับเป้าหมายบุคคล
 ใดทั้งไว้ ซึ่งผลที่ได้ก็คือ การผ่อนคลายความเครียด, ความวิตกกังวล และยังได้มา
 ซึ่งความถูกต้องที่ต่างฝ่ายต่างต้องการ

2.4 พยาบาล อาจารย์พยาบาล หรือผู้บริหารพยาบาล ที่มีพฤติกรรม
 ที่เหมาะสมในการแสดงออกอยู่แล้ว สามารถที่จะสอน และฝึกให้พยาบาลอื่น ๆ ได้มี
 พฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกต่าง ๆ ไป

2.5 พฤติกรรมกล้าแสดงของพยาบาล มีผลในด้านความช่วยเหลือให้พยาบาลสามารถจัดเตรียมการบริการ หรือยินยอมตามคำเรียกร้องของผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสมภายใต้ข้อตกลงที่เกิดขึ้นระหว่างพยาบาลกับผู้ช่วยที่ใดมาจัดตั้งร่วมกัน เพราะยุคของการพยาบาลแบบใหม่ ที่เน้นในการส่งเสริมสุขภาพนั้น พยาบาลผู้มีพฤติกรรมกล้าแสดง ซึ่งเป็นผู้เคารพในสิทธิของตนเอง เว้นเดียวกับเคารพในสิทธิของผู้ป่วยเท่าที่จำเป็น สามารถ สอนให้ผู้ป่วยมีความรับผิดชอบต่อความคิด และการกระทำของผู้ป่วยเอง ตลอดจนสามารถสอนให้ผู้ป่วยเคารพในสิทธิซึ่งพยาบาลได้สำเร็จ¹ ซึ่งจะเป็นผลให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลและเข้าใจถึงบทบาทซึ่งจะเป็นผลให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงหน้าที่ของเขาในฐานะผู้ป่วยที่จะต้องให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาล เพื่อประโยชน์แก่พวกเขาที่จะได้รับ

3. เพื่อเป็นการปูพื้นฐาน ความรู้ที่มั่นคง ในเรื่องพฤติกรรมกล้าแสดงให้แก่ นักศึกษาพยาบาลเสียก่อน ทั้งยังมีเหตุผล คือ เพื่อให้พวกเขาสำเร็จการศึกษาไปเป็นพยาบาลที่มีทั้งความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการพยาบาล และมีความรู้เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดง ในการแสดงออกควบคู่กันไป ในอนาคต และ

4. ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยเรื่องนี้มาก่อน ดังนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจที่จะทำการศึกษา หรือทำการวิจัยต่อไป ผู้วิจัยจึงเลือกทำการวิจัยเรื่องนี้

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการสำรวจพฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษานพยาบาลตาม การรับรู้ของตนเอง จากสังกัดกระทรวงกลาโหม และสังกัดกรมพยาบาลจากสังกัด กระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัด ด้วยเหตุผลที่ว่า นักศึกษาพยาบาลทั้งสอง สถาบันอยู่ตามกลางสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน เช่น นักศึกษานพยาบาลจากสถานศึกษาพยาบาล ในสังกัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นนักศึกษานพยาบาลที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมของเมืองหลวง และนอกจากจะต้องเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ทางด้านการให้การพยาบาล เพื่อให้การ บริการแก่ผู้ป่วยแล้ว ยังจะต้องเรียนรู้วิชาการทางทหารในกองยศดอร์ เบียมวินัยอย่าง เกรงคราญอีกด้วย ส่วนนักศึกษานพยาบาลจากสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ ในต่างจังหวัดนั้น เป็นนักศึกษานพยาบาลที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมของชนบท ซึ่งอยู่ห่างไกล

¹ Carolyn Chambers Clark, Assertive Skills for Nurse, pp. 46-47.

จากความสำเร็จต่าง ๆ ในด้านวิชาการและเทคโนโลยีทางการศึกษาอื่น ๆ แต่ความสำเร็จต่าง ๆ นี้จะพบได้ในเมืองหลวงที่เป็นศูนย์กลางของความสำเร็จของประเทศ นอกจากนี้ นักศึกษาพยาบาลจะต้องได้รับการสอนเพื่อให้บริการแก่ผู้ป่วยโดยตรง ทั้งนี้เพื่อสนองนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข คือส่งเสริมและป้องกันเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีกว่าหน้าในปี ค.ศ. 2000 หรือ พ.ศ. 2543 ที่จะถึงนี้

จะเห็นได้ว่านักศึกษาพยาบาล จากทั้งสองสถาบันนั้น ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน ซึ่งจะมีส่วนที่เหมือนกันบ้างก็คือ การเน้นถึงการให้บริการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงคาดว่านักศึกษาพยาบาลจากทั้งสองสถาบัน อาจจะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกแตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดง ของนักศึกษาพยาบาลจากการรับรู้ของตนเอง จากสังกัดกระทรวงกลาโหมและจากกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัดเท่านั้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมกล้าแสดง ของนักศึกษาพยาบาล การรับรู้ของตนเอง จากสถานศึกษาพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม และจากสถานศึกษาพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในต่างจังหวัด ในกรณีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษานิติเวชพยาบาลตามการรับรู้ของตนเองทั้ง 3 ชั้นปี ของสถานศึกษาพยาบาลที่อยู่ในสังกัดกระทรวงกลาโหม กับ นักศึกษาพยาบาล ทั้ง 3 ชั้นปี ของสถานศึกษาพยาบาลที่อยู่ในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัด
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษานิติเวชพยาบาลตามการรับรู้ของตนเอง แต่ละชั้นปีระหว่างนักศึกษานิติเวชพยาบาลของสถานศึกษาพยาบาล ในสังกัดกระทรวงกลาโหม กับนักศึกษานิติเวชพยาบาล ของสถานศึกษาพยาบาลที่อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัด

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษายาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงกลาโหม และของนักศึกษายาบาลชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษายาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในต่างจังหวัด

ปัญหาของการวิจัย

ปัญหาของการวิจัยในครั้งนี้ คือ

1. พฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษายาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ของสถานศึกษายาบาลที่อยู่ในสังกัดกระทรวงกลาโหม กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกตามการรับรู้ของนักศึกษายาบาลรวมทั้ง 3 ชั้นปีของสถานศึกษายาบาล ที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัด แตกต่างกันหรือไม่
2. พฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษายาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ชั้นปีที่ 1 ของสถานศึกษายาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม กับนักศึกษายาบาลชั้นปีที่ 1 ของสถานศึกษายาบาลที่อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัด และเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษายาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ระหว่างชั้นปีที่ 2 กับปีที่ 2 และปีที่ 3 กับปีที่ 3 ของสถานศึกษายาบาลจากทั้งสองสังกัด ตามลำดับนั้นแตกต่างกันหรือไม่
3. พฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษายาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ชั้นปีที่ 1 กับ ชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงกลาโหม และของนักศึกษายาบาลชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษายาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในต่างจังหวัดแตกต่างกันหรือไม่

สมมุติฐานในการวิจัย

จากปัญหาของการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมุติฐานในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษายาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ชั้นปีที่ 1-3 ของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกระทรวงกลาโหม กับ นักศึกษายาบาลชั้นปีที่ 1-3 ของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัดแตกต่างกัน

2. พฤติกรรมกล้าแสดงของนักกีฬาพยาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกระทรวงกลาโหม และของนักกีฬาพยาบาลของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะในต่างจังหวัดไม่แตกต่างกันทุกชั้นปี ดังต่อไปนี้

2.1 พฤติกรรมกล้าแสดงของนักกีฬาพยาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ชั้นปีที่ 1 ของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกระทรวงกลาโหม แตกต่างกับพฤติกรรมกล้าแสดงของนักกีฬาพยาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ชั้นปีที่ 4 ของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัด

2.2 พฤติกรรมกล้าแสดงของนักกีฬาพยาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ชั้นปีที่ 2 ของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัด กระทรวงกลาโหม แตกต่างกับพฤติกรรมกล้าแสดงของนักกีฬาพยาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ชั้นปีที่ 2 ของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดในกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัด และ

2.3 พฤติกรรมกล้าแสดงของนักกีฬาพยาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกระทรวงกลาโหม แตกต่างกับพฤติกรรมกล้าแสดงของนักกีฬาพยาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัด

3. พฤติกรรมกล้าแสดงของนักกีฬาพยาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงกลาโหม แตกต่างกัน เช่นเดียวกับพฤติกรรมกล้าแสดงของนักกีฬาพยาบาลตามการรับรู้ของตนเอง ชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษา ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัด

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย คือ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักกีฬาพยาบาล ชั้นปีที่ 1-3 จากสถานศึกษาพยาบาล ในสังกัดกระทรวงกลาโหม และจากสถานศึกษาพยาบาล ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัด ประจำปีการศึกษา 2525

2. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะผลของการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 - 3 ของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และของสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัด ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษาพยาบาล เท่านั้น

3. ตัวแปรที่ศึกษาคือ คะแนนที่ได้จากแบบสอบถามฐานที่ชื่อว่า "แบบสอบวัดความกล้าแสดงระดับวิทยาลัย" ซึ่ง วังพัทตร์ ภูพันธ์ศรี ได้แปลและดัดแปลงมาจากแบบทดสอบ เคอะ คอเรจ เซ็ลฟี เอ็กซ์เพรสชั่น สเกล ของ จอนห์ พี กาแลซซี่ เจมส์ เอส ดีโล เมอนา คี กาแลซซี่และไฮดา เบสเคียน รวมทั้งได้นำความเชื่อมั่นและความตรงของแบบทดสอบมาแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2522 โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาคำนี้ คือ ผู้ที่ได้คะแนนรวมจากแบบสอบถามน้อยกว่า 98 คะแนน ถือว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกนอกย ส่วนผู้ที่ได้คะแนนรวม จากแบบสอบถามมากกว่า 98 คะแนน ถือว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกมาก¹

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

เนื่องจากผู้วิจัยมีโอกาสดำเนินการศึกษา เรื่องพฤติกรรมกล้าแสดง ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล จากนักศึกษาพยาบาลเฉพาะชั้นปีที่ 1-3 ของสองสังกัดสถานศึกษา คือจากสถานศึกษาพยาบาล กระทรวงกลาโหม และกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในต่างจังหวัด เท่านั้น จึงเป็นเหตุให้ผลของการวิจัยครั้งนี้ อาจนำไปใช้เป็นตัวแทนประชากรนักศึกษาพยาบาลของทุกสถาบันการศึกษาพยาบาลไม่ได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

- ผู้วิจัยคาดว่าผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ คือ
1. จากผลของการวิจัย จะช่วยให้ผู้บริหารทางการศึกษาพยาบาล อาจารย์

¹ วังพัทตร์ ภูพันธ์ศรี, "ผลของการศึกษาพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และบุคลิกภาพของนักศึกษาหญิง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 87.

พยายาม และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อผลิตพยาบาลโดยตรง ของสถานศึกษาพยาบาล ในสังกัดกระทรวงกลาโหม และกระทรวงสาธารณสุข หรือผู้ที่สนใจจากวิชาชีพอื่น ได้ทราบว่า ในกลุ่มของนักศึกษาพยาบาล จากสถานศึกษา ในสังกัดดังกล่าว มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมากหรือน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาล, พยาบาล, อาจารย์พยาบาล ฯลฯ ของสังกัดสถานศึกษาอื่น ๆ และทำการวิจัยต่อไป

2. การที่ได้ทราบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มใด มีพฤติกรรมกล้าแสดงในการแสดงออกน้อย จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาลโดยตรง สามารถวางแผนในการแก้ปัญหา และช่วยเหลือนักศึกษาพยาบาลให้พ้นจากภาวะวิกฤตที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากการปรับตัว เพราะความไม่กล้าแสดงออกของพวกเขา นอกจากนี้ยังช่วยให้นักศึกษาพยาบาล สามารถดำรงไว้ซึ่งสุขภาพจิตที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง

3. การที่ได้ทราบว่านักศึกษาพยาบาลกลุ่มใด มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อย จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาลโดยตรง ได้พิจารณาถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นเหตุให้นักศึกษาพยาบาลมีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อย และหาทางแก้ไขที่ทันเหตุ ตลอดจนสามารถช่วยให้นักศึกษาพยาบาลกลุ่มนี้ เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับที่มากยิ่งขึ้นได้ทันเวลาที่ โดยที่ไม่ต้องปล่อยให้นักศึกษา ต้องได้รับความเดือดร้อนจากการเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อยนานจนเกินไป

4. ในกรณีที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มใด มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมาก จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยาบาลโดยตรง ได้พิจารณาถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นเหตุให้นักศึกษามีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมาก เพื่อคงไว้ซึ่งสาเหตุนี้ และสนับสนุนให้นักศึกษาพยาบาลได้มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมากต่อ ๆ ไป

5. สำหรับผู้ที่ต้องการทำการวิจัยในเชิงทดลองฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงให้นักศึกษาพยาบาล การสำรวจพฤติกรรมกล้าแสดงตามการรับรู้ของพวกเขา จะเป็นขั้นตอนอันดับแรกที่จะชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาพยาบาลคนใดต้องการการฝึกเพื่อให้มีพฤติกรรมกล้าแสดงอย่างแท้จริง ซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาและแรงงาน เพราะผู้ฝึกสามารถจะคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามารับการฝึกได้ตามความจำเป็นก่อนหลัง ของผู้ที่ต้องการฝึกได้อย่างแน่นอน

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

1. พฤติกรรมกล้าแสดงข้อ 1 ในที่นี้หมายถึง พฤติกรรมกล้าแสดง (Assertive Behavior) ของบุคคลทั่ว ๆ ไป ซึ่งวัดได้จากระดับคะแนนจากแบบสอบถามวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัย (The College Self-Expression Scale) ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมทางด้านการแสดงออก ตามความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองทั้งในคำบอก (เช่น ความรักใคร่ ความยินดี ความชื่นชม ฯลฯ) และในคำลอบ (เช่น ความโกรธ ความไม่พอใจ ฯลฯ) รวมทั้งสามารถบอกปฏิเสธคำขอหรือที่ไม่มีใครเห็นด้วยอย่างเปิดเผย ด้วยความจริงใจตามสิทธิอันพึงมีของตน โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และเมื่อแสดงไปแล้วจะไม่รู้สึกว่ามีผิด หรือมีความวิตกกังวลหรือไม่สบายใจ ผู้ที่มีคะแนนจากแบบสอบถามวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัย น้อยกว่า 98 แสดงว่า มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อย ส่วนผู้ที่มีคะแนนมากกว่า 98 ถือว่า มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระดับมาก

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พฤติกรรมกล้าแสดงที่กล่าวถึงนี้ ตรงกับความหมายของพฤติกรรมที่เหมาะสมในแสดงออก ของ ผ.ศ.ดร.พรนระยา ทรัพย์ะประกา¹ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ "พฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก" แทน "พฤติกรรมกล้าแสดง" ในบางตอนของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

2. การรับรู้ (Perceive) โสภภ ชูพิณดุษย์ ได้กล่าวถึงการรับรู้ว่าเป็นขบวนการที่อินทรีย์ต่าง ๆ พยายามที่จะแสดงความรู้สึกจากสิ่งทีตนได้รับรู้ออกมาในรูปของการกระทำใด การกระทำหนึ่ง หรือในรูปสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีความหมายสามารถรับรู้ และแสดงการรับรู้

¹พรนระยา ทรัพย์ะประกา, การฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก (Assertive Training) ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2523),

ได้อย่างดี โดยต้องอาศัยอวัยวะสัมผัส เช่น หู ตา ปาก จมูก ถิ่นชาต
 สิ่งใดสิ่งหนึ่งไป จะทำให้การรับรู้ขาดความสมบูรณ์ได้¹

แต่การรับรู้ในที่นี้ ผู้วิจัย หมายถึง การที่บุคคลใช้ความคิด, ประสบการณ์
 การเรียนรู้ในอดีต ที่ได้รับมาจากอวัยวะสัมผัสทั้ง 4 คือ หู ตา ปาก จมูก และ
 เหตุผลส่วนบุคคลมารวมกัน เพื่อพิจารณาสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ก่อให้เกิดความคิด
 รวบรวมใหม่ ที่มีต่อสถานการณ์อื่น ๆ ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจของตนเองโดยเฉพาะ หรือ
 อาจเรียกว่า เป็นสามัญสำนึกของบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ตัวอยู่เสมอในการกระทำที่มี
 ต่อสถานการณ์หนึ่ง ๆ ซึ่งอาจมีความเข้าใจตรงกันกับความเข้าใจของผู้อื่นหรือไม่นั้น ขึ้น
 อยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคลแต่ละคน ซึ่งหมายความว่า การรับรู้ของแต่ละบุคคล
 ที่มีต่อเหตุการณ์หนึ่ง ๆ นั้น ย่อมแตกต่างกันออกไปด้วย

3. นักศึกษาพยาบาล (Student Nurses) หมายถึง นักศึกษาพยาบาล
 ชั้นปีที่ 1-3 หลักสูตรปริญญาตรีของสถานศึกษาพยาบาล - จากสังกัดกระทรวงกลาโหม
 และจากสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะที่อยู่ในต่างจังหวัดเท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ โสภกา ชูพิกุลชัย, จิตวิทยาทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช
 2520), หน้า 129.